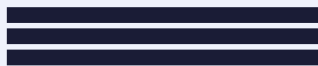

**KOZ
MIN
SKI**
UNIVERSITY

GLOBAL NETWORK FOR
ADVANCED MANAGEMENT

Paradygmat stabilności prawa podatkowego, a efektywność fiskalna na przykładzie podatku akcyzowego

dr Antoni Kolek

koleka@kozminski.edu.pl

**KOZ
MIN
SKI**
UNIVERSITY

GLOBAL NETWORK FOR
ADVANCED MANAGEMENT

dr Antoni Kolek

Doktor nauk społecznych w dyscyplinie nauk o polityce publicznej,
doradca podatkowy (nr wpisu 14348) oraz wykładowca akademicki.
Inwestor i udziałowiec w spółkach specjalizujących się w nowych
technologiach.

Akademia Leona Koźmińskiego to uczelnia biznesowa posiadająca pełne uprawnienia akademickie, uznawana za najlepszą szkołę biznesu w Europie Środkowo-Wschodniej według rankingu „Financial Times”.

Posiada "potrójną koronę" akredytacji: AACSB, EQUIS i AMBA (tylko 125 szkół na świecie).

Założona w 1993 roku; jedna z najstarszych uczelni niepublicznych w Polsce. Ponad 12 000 studentów i ponad 70 000 absolwentów.

"Nasi absolwenci muszą posiadać wiedzę i wiedzieć, jak ją stosować. Edukacja musi być praktyczna i odpowiadać na potrzeby współczesności," — Prof. Andrzej Koźmiński, fundator i pierwszy rektor.

UNIVERSITY PATRON

STRATEGIC SPONSORS

SUPPORTING SPONSOR

Agenda

Paradygmat stabilności: Obietnica państwa a rzeczywistość 2025 r.

Efektywność fiskalna: Dlaczego wyższe stawki nie zawsze oznaczają pełny budżet?

Perspektywa lokalna: Stacja benzynowa jako "poborca podatkowy" na pierwszej linii frontu

Analiza wyrobów: Akcyza na paliwa, alkohol i nikotynę (nowe wyzwania)

Podsumowanie i postulaty: Jak ratować dialog na linii biznes–państwo

Główne założenia

Filar 1: Paradygmat Stabilności – Prawo powinno być przewidywalne. Złamanie „Mapy Akcyzowej” to utrata zaufania.

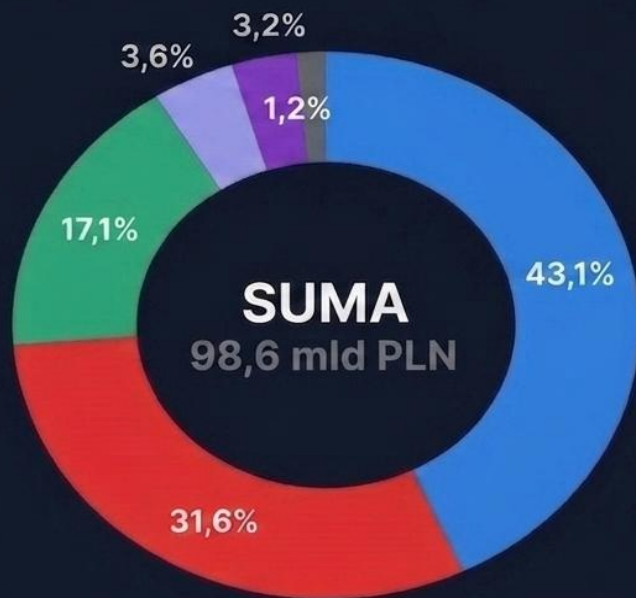
Filar 2: Efektywność Fiskalna
– Maksymalizacja wpływów przy minimalizacji kosztów społecznych. Czy „dociskanie śruby” przedsiębiorcom działa?

Filar 3: Realia Przedsiębiorcy
– Finanse publiczne opierają się na moich barkach. To ja mrozę kapitał i ryzykuję bankructwem przy każdym błędzie legislacyjnym.

LUKA BUDŻETOWA W AKCYZIE ZA 2025 R.

Prognozowane Wpływy w 2025 roku (W mld PLN)

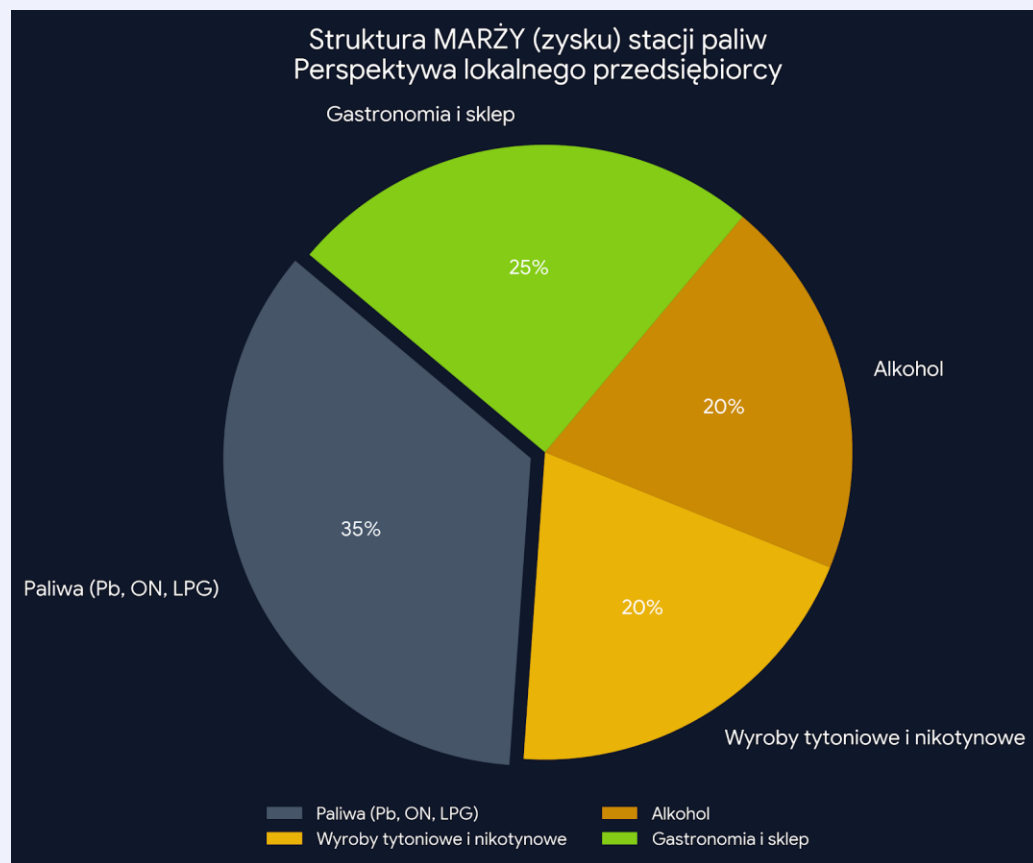
Paliwa silnikowe (Paliwa)	42,5 mld PLN
Wyroby tytoniowe (papierosy, tytoń)	31,1 mld PLN
Napoje alkoholowe	16,9 mld PLN
Samochody osobowe	3,6 mld PLN
Energia elektryczna	3,2 mld PLN
Pozostałe	1,2 mld PLN

Dane na podstawie Ustawy Budżetowej na rok 2025. Perspektywa makroekonomiczna dla przedsiębiorców.

Wykonano jedynie 94% założonych wpływów. Różnica między planem a rzeczywistością to aż 5 617 mln zł. To empiryczny dowód na to, że gwałtowne podwyżki nie gwarantują większych wpływów – wręcz przeciwnie, destabilizują rynek i niszczą mniejszych graczy.

STACJA (KIOSK) TO COŚ WIĘCEJ NIŻ PALIWO

Choć paliwa generują największy obrót (przychód), to marża (zysk) rozkłada się zupełnie inaczej:

- Paliwa (Benzyna, Diesel, LPG): odpowiadają za ok. 70-80% obrotu, ale generują jedynie ok. 30-40% całkowitego zysku stacji.
- Wyroby tytoniowe i nowatorskie wyroby nikotynowe: to ok. 15-20% marży pozapaliwowej. Jest to kategoria o bardzo wysokiej częstotliwości zakupu (buduje ruch).
- Alkohol (piwo, wina, alkohole mocne): generuje ok. 15-25% marży pozapaliwowej.
- Gastronomia i sklep (kawa, hot-dogi, żywność): to najbardziej dochodowa część, generująca często ponad 30-40% zysku operacyjnego.

LISTA WYBRANYCH NOWYCH I NOWELIZOWANYCH REGULACJI

Obszar	Kategoria / Status	Pełny tytuł aktu prawnego lub numer projektu
Produkty Nikotynowe	Ustawa	Ustawy o zmianie ustawy o podatku akcyzowym (Zmiana Mapy akcyzowej)
Produkty Nikotynowe	Ustawa (21.05.2025)	Ustawa o zmianie ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (definicje i reżim produktów powiązanych)
Produkty Nikotynowe	Projekt (UD213 - MZ)	Projekt ustawy o zmianie ustawy o ochronie zdrowia (...) – zakaz jednorazowych e-papierosów i produktów beznikotynowych
Produkty Nikotynowe	Ustawa (20.02.2025)	Ustawa o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz ustawy o zdrowiu publicznym (akcyza na urządzenia do wapowania i saszetki nikotynowe)
Produkty Nikotynowe	Projekt (UD308 - MF)	Projekt ustawy o zmianie ustawy o akcyzie – opodatkowanie urządzeń opartych na indukcji elektromagnetycznej
Produkty Nikotynowe	Projekt (UD363 - MF)	Projekt ustawy o zmianie ustawy o akcyzie – opodatkowanie wszystkich zbiorników/kartridży o pojemności powyżej 2 ml
Alkohol	Ustawa (Harmonogram)	Ustawa o zmianie ustawy o podatku akcyzowym (coroczna 5-procentowa indeksacja stawek na alkohol etylowy, piwo i wino)
Alkohol	Projekt (MF)	Projekt ustawy o zmianie ustawy o podatku akcyzowym (uszczelnienie definicji małego producenta i zasad stosowania ulg)
Alkohol	Projekt (MZ)	Projekt nowelizacji ustawy o wychowaniu w trzeźwości (zakaz sprzedaży nocnej na stacjach, ograniczenia reklamy)
Alkohol / Środowisko	Ustawa / Projekt ROP	Projekt ustawy o zmianie ustawy o gospodarce opakowaniami (wdrożenie systemu kaucyjnego dla butelek szklanych i plastikowych)
Paliwa i Energia	Ustawa (Ośłonowa)	Ustawa o zmianie ustaw w celu wsparcia odbiorców energii elektrycznej, paliw gazowych i ciepła (mrożenie stawek i zwolnienia)
Paliwa i Energia	Projekt (UE/ETD)	Projekt nowelizacji ustawy o podatku akcyzowym – implementacja Dyrektywy Energetycznej (zmiana podstawy opodatkowania na GJ)
Paliwa i Energia	Projekt (ETS 2)	Projekt ustawy o zmianie ustawy o systemie handlu uprawnieniami do emisji (wprowadzenie opłat emisyjnych od paliw transportowych)
Paliwa i Energia	Projekt (UD289 - MF)	Projekt ustawy o zmianie ustawy o akcyzie (uszczelnienie procedur EMCS dla gazu ziemnego i energii elektrycznej)
Paliwa i Energia	Projekt (Klimat)	Projekt ustawy o zmianie ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych (system ulg akcyzowych dla paliw zrównoważonych)

MAPA AKCYZOWA 2022-2024: GDY PRAWO DZIAŁAŁO

Fundamenty Mapy

- ✓ **Ścieżka wzrostu:** +10% tytoń, +5% alkohol rocznie (do 2027).
- ✓ **Przewidywalność:** Stabilne kroki zamiast skokowych podwyżek.
- ✓ **Ochrona rynku:** Mechanizm MET 105% eliminujący najtańsze produkty.
- ✓ **Logistyka:** Vacatio legis dostosowane do cyklu biznesowego.

ZMIANA WOLUMENU SPRZEDAŻY PAPIEROSÓW (R/R)

WNIOSEK: Przez trzy lata mapa akcyzowa spełniała jednocześnie cele fiskalne i zdrowotne – stabilny wzrost dochodów, wysoka przewidywalność, stopniowe ograniczanie najtańszych papierosów. Stanowiła pozytywny przykład racjonalnej polityki akcyzowej.

ZESTAWIENIE SPRZECZNOŚCI MIĘDZYRESORTOWYCH

DLACZEGO AKCYZA TO BYĆ ALBO NIE BYĆ DLA PRZEDSIĘBIORCY?

Kategoria	Udział w zysku	Wpływ Akcyzy
Tytoń i Nowatorskie	~20%	KRYTYCZNY
Alkohol	~25%	WYSOKI
Paliwa	~20%	SYSTEMOWY
Sklep i Gastronomia	~35%	POŚREDNI

"Jeśli przez akcyzę klient ucieknie do szarej strefy po paczkę papierosów, nie kupi u mnie też paliwa ani kawy."

ALKOHOL – FILAR BUDŻETU W CIENIU RESTRYKCJI?

FISKUS

Wpływy z akcyzy (alkohol) 2025

~15 mld PLN

MAPA DROGOWA

Coroczny wzrost stawki do 2027

+5% r/r

Pomimo stabilnego wzrostu stawek, kategoria napojów alkoholowych odnotowuje spadki wolumenowe (piwo -0,5%, mocne alkohole -7%). Dla małej stacji to spadek rentowności przy jednoczesnym wzroście kosztów zatowarowania.

"Zabranie alkoholu ze stacji to nie tylko strata marży. To likwidacja rentowności nocnych zmian i mniejsze wpływy z paliwa – bo klient pojedzie tam, gdzie robi pełne zakupy."

TRWAJĄCA DEBATA: TRZY FRONTY

CO wolno sprzedawać?

Dyskusja o nocnym zakazie sprzedaży alkoholu na stacjach paliw lub całkowitym usunięciu napojów wysokoprocentowych.

CO wolno reklamować?

Planowane drastyczne ograniczenia reklamy piwa i komunikacji cenowej. Kolejne uderzenie w widoczność legalnego biznesu.

JAK opodatkować?

Ryzyko nagłych rewizji mapy drogowej (podobnie jak w tytoniu). Brak pewności, czy +5% r/r pozostanie aktualne.

Niepewność regulacyjna to "ukryty podatek", który uniemożliwia planowanie inwestycji i modernizację stacji.

PALIWA I ENERGIA: KOSZTY OPERACYJNE I PRESJA SPOŁECZNA

AKCYZA: ~41 MLD PLN

Presja na ceny detaliczne

Polityczne oczekiwania niskich cen paliw przy jednoczesnym wzroście kosztów zakupu i logistyki.

PROGRAM "CPN" I POLITYKA CENOWA

Mechanizmy obniżania cen paliw "na siłę" drenują marże niezależnych operatorów. Dla małej stacji brak rynkowej marży przy wysokiej akcyzie to zagrożenie płynności.

WYZWANIA SYSTEMOWE

Koszty utrzymania infrastruktury

Drastyczne wzrosty cen energii uderzają w chłodnictwo, gastronomię i oświetlenie stacji 24h.

Transformacja i Elektromobilność

Konieczność inwestycji w szybkie ładowarki (DC) przy niestabilnych cenach prądu i słabej infrastrukturze sieciowej.

Nowe opłaty i certyfikaty

Presja na raportowanie ESG i rosnące koszty uprawnień do emisji (ETS2), które wpłyną na ceny transportu.

JAK PRZYWRÓCIĆ PARADYGMAT STABILNOŚCI?

Koordinacja międzyresortowa
(whole-of-government approach) Koniec sprzecznych komunikatów na linii poszczególnych resortów

Zamrożenie stawek do 2027 r.: Czas na adaptację rynku po wstrząsie z 2025 r. i rzetelną ocenę skutków regulacji (OSR expost).

Ofensywa przeciw szarej strefie:
Reinwestycja środków w KAS i Straż Graniczną zamiast kolejnych podwyżek.

Obowiązkowa, pełna OSR: Każda zmiana musi być poprzedzona analizą elastyczności popytu i ryzyka migracji do szarej strefy.

Uszczelnienie e-handlu: Blokada nielegalnej sprzedaży e-papierosów przez zagraniczne serwisy internetowe.

WNIOSEK GENERALNY

Stabilność prawa to nie ideologia, to wymóg efektywności finansów państwa. Rok 2025 dowiódł: gwałtowne podwyżki nie zmniejszają konsumpcji, a jedynie przenoszą ją do szarej strefy. Państwo traci dochód, a przedsiębiorca traci przyszłość.

Dziękuję za uwagę

**KOZ
MIN
SKI**
UNIVERSITY

GLOBAL NETWORK FOR
ADVANCED MANAGEMENT

